

Beleidsregel bijzondere bijstand Kerkrade 2020

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE RICHTLIJNEN

Artikel 1 Begripsbepalingen

1. In deze beleidsregels wordt verstaan onder:
 - a. het college: het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Kerkrade;
 - b. de wet: de Participatiewet;
 - c. bijstand: algemene en bijzondere bijstand;
 - d. algemene bijstand: de bijstand ter voorziening in de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan;
 - e. bijzondere bijstand: de bijstand, bedoeld in artikel 35 van de wet, de individuele inkomenstoeslag, bedoeld in artikel 36 van de wet, en de individuele studietoelage, bedoeld in artikel 36b van de wet;
 - f. bijstandsnorm: de bijstandsnorm zoals bedoeld in de artikelen 20, 21, 22 en 23 van de wet;
 - g. kindgebonden budget: een financiële bijdrage van het Rijk in de kosten voor kinderen zoals bedoeld in artikel 1 van de Wet op het kindgebonden budget;
 - h. de voorliggende voorziening: elke voorziening buiten de wet waarop de belanghebbende of het gezin aanspraak kan maken, dan wel een beroep kan doen, ter verwerving van middelen of ter bekostiging van specifieke uitgaven;
 - i. adequate voorziening: de meest goedkope passende voorziening;
 - j. draagkracht: het in aanmerking te nemen inkomen en vermogen;
 - k. netto inkomen: de middelen zoals bedoeld in artikel 31, derde lid van de wet.
 - l. de eigen verantwoordelijkheid: de mate waarin de belanghebbende zelf verantwoordelijk is voor de bekostiging van zijn kosten, via voorliggende voorzieningen;
 - m. maatwerk: bijzondere bijstand wordt primair op grond van de wettelijke bepalingen, vaste jurisprudentie en deze beleidsregels vastgesteld, maar bij (zeer) bijzondere individuele omstandigheden die de belanghebbende, zijn sociale omgeving of zijn gezin of kinderen kunnen raken dient de bijstand afgestemd te worden op de individuele situatie.
2. Begrippen die in deze beleidsregel gebruikt worden en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de wet, de Wmo 2015, de Jeugdwet en de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

Artikel 2 Algemene bepalingen bijzondere bijstand

1. De in deze beleidsregels bedoelde kosten kunnen, voor zover zij voldoen aan de nadere bepalingen die in deze regels zijn opgenomen, worden gezien als uit bijzondere omstandigheden voortvloeiende noodzakelijke kosten van bestaan die naar het oordeel van het college niet kunnen worden voldaan uit het inkomen en vermogen, zoals genoemd in artikel 35, lid 1 van de wet en nader bepaald in hoofdstuk 1 van deze regels, en komen derhalve in aanmerking voor bijstandsverlening, conform de bepalingen die ter zake in de beleidsregels zijn opgenomen.
2. Voor de verstrekking van bijzondere bijstand geldt als uitgangspunt dat de meest goedkope en eenvoudige voorziening als een adequate noodzakelijke oplossing wordt beschouwd.
3. Geen recht op bijzondere bijstand bestaat als er sprake is van een voorliggende voorziening, die gezien haar aard en doelstelling passend en toereikend kan worden geacht.
4. Geen recht op bijzondere bijstand bestaat als reeds is voorzien in de kosten.
5. Ten aanzien van periodieke bijzondere bijstand wordt de aanvraag toegekend voor de duur van twaalf maanden, tenzij gedurende deze twaalf maanden de noodzaak voor de betreffende kosten niet langer meer vastgesteld kan worden. Als er eveneens sprake is van een lopende bijstandsuitkering kan de aanvraag toegekend worden voor een langere periode.
6. Het college kan heronderzoeken uitvoeren om het recht op periodieke bijzondere bijstand tussentijds opnieuw vast te stellen.

Artikel 3 Vormen van bijzondere bijstand.

1. De bijzondere bijstand wordt verstrekt als een uitkering om niet, tenzij deze beleidsregels anders bepalen.
2. De bijzondere bijstand wordt in de vorm van een renteloze geldlening verstrekt in de gevallen die genoemd worden in artikel 48, tweede lid van de wet en indien het bijstand voor de kosten van noodzakelijke duurzame gebruiksgoederen betreft als bedoeld in artikel 51 van de wet.
3. Indien de behoefte aan bijzondere bijstand is ontstaan door tekortschietend besef van verantwoordelijkheid kan bijzondere bijstand verleend worden in de vorm van een geldlening.

4. Indien de behoefte aan bijzondere bijstand is ontstaan door tekortschietend besef van verantwoordelijkheid in de vorm van onverantwoord interen van vermogen, dan zullen de kosten uit het eventueel resterende vermogen voldaan moeten worden.

Artikel 4 Moment van aanvraag

1. Aanvragen kunnen ingediend worden tot 12 maanden na het moment waarop de bijzondere kosten zijn ontstaan.

Artikel 5 Draagkracht

1. De draagkrachtperiode vangt aan op de eerste dag van de maand waarin de bijzondere kosten zijn ontstaan en heeft de duur van 12 maanden.
2. De draagkracht voor de individuele bijzondere bijstand bedraagt 110 % van de op de belanghebbende van toepassing zijnde bijstandsnorm inclusief de vakantietoeslag, zoals bedoeld in de artikelen 20, 21, 22 en 23 van de Participatiewet.
3. Voor de vaststelling van de draagkracht wordt 5 % vakantietoeslag van het inkomen gehanteerd.
4. Het vermogen boven de voor belanghebbende geldende vermogensgrens als bedoeld in artikel 34 lid 3 Participatiewet wordt gezien als draagkracht.
5. Bij de vaststelling van het inkomen worden de inkomensbestanddelen die bij de verlening van algemene bijstand niet tot de middelen worden gerekend, ook niet tot het inkomen gerekend bij de bijzondere bijstand.
6. Indien een aanvrager toegelaten is tot de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP) of als er sprake is van de Minnelijke Schuldsanering Natuurlijke Personen (MSNP) kan het college enkel de draagkracht berekenen over middelen waarover de belanghebbende daadwerkelijk de beschikking heeft.

HOOFDSTUK 2 BIJZONDERE RICHTLIJNEN

Artikel 6 Jongerentoeslag

De hoogte van de bijzondere bijstand ex artikel 12 Participatiewet is het verschil tussen de van toepassing zijnde jongerennormen ex artikel 20 en de norm als bedoeld in artikel 21 onder a Participatiewet, dan wel artikel 22a indien de kostendelersnorm van toepassing is.

Artikel 7. Bewindvoerderskosten schuldbewind, mentorschap en curatele.

1. Indien er sprake is van beschermingsbewind, curatele of mentorschap kan bijzondere bijstand worden verleend.
2. De hoogte van de bijzondere bijstand wordt vastgesteld aan de hand van hetgeen in de beschikking van de kantonrechter dienooreenkomstig is bepaald aan de hand van de richtlijnen van de Regeling Beloning Curatoren, bewindvoerders en mentoren.
3. Indien wordt overgegaan tot opheffing van bewindvoering, mentorschap en curatele, wordt met ingang van de datum van opheffing, de vergoeding in het kader van de individuele bijzondere bijstand voor bewindvoering, mentorschap en curatele eveneens beëindigd.
4. Indien bij beëindiging van de individuele bijzondere bijstand voor bewindvoering, mentorschap en curatele blijkt dat er sprake is van een onverschuldigde betaling, zal deze teruggevorderd worden.

Artikel 8 Eigen bijdrage rechtsbijstand

1. Voor vergoeding komen enkel in aanmerking de kosten op grond van artikel 4 van het Besluit vergoedingen rechtsbijstand.
2. Rechtshulp van het Juridisch Loket is een voorliggende voorziening op de rechtsbijstand van een advocaat.
3. Met inachtneming van lid 2, zal de vergoeding van de eigen bijdrage verminderd worden met de wettelijk bepaalde korting op de eigen bijdrage.
4. Indien sprake is van een proceskostenvergoeding bestaat er geen recht op bijzondere bijstand en zal deze teruggevorderd worden.

Artikel 9 Woonkostentoeslag huurwoning

1. De wet op de huurtoeslag (WHT) wordt aangemerkt als voorliggende voorziening.
2. De woonkostentoeslag wordt toegekend voor de maximale duur van een jaar met daaraan gekoppeld de verplichting tot het zoeken naar goedkopere huisvesting.
3. De woonkostentoeslag wordt berekend conform de WHT-systematiek.

Artikel 10 Woonkostentoeslag eigendomswoning

1. De voorlopige teruggave hypotheekrente wordt aangemerkt als voorliggende voorziening.
2. De woonkostentoeslag wordt toegekend voor de maximale duur van een jaar met daaraan gekoppeld de verplichting tot het zoeken naar goedkopere huisvesting.

3. De woonkostentoeslag wordt berekend conform de WHT-systematiek.

HOOFDSTUK 3 CATEGORIALE BIJZONDERE BIJSTAND

Artikel 11 Gemeentelijke Collectieve Zorgverzekering

1. Aan de gemeentelijke collectieve zorgverzekering kan deelnemen de belanghebbende die:
 - a. 18 jaar of ouder is (personen jonger dan 18 jaar zijn meeverzekerd bij de ouders);
 - b. een inkomen heeft dat niet hoger is dan 150% van de normen als bedoeld in artikel 20,21,22 of 23.
2. Belanghebbenden die in de maand januari van een kalenderjaar deelnemen aan de collectieve zorgverzekering en die in de maand januari van datzelfde kalenderjaar een inkomen hebben van maximaal 110% van de toepassing zijnde bijstandsnorm, komen in aanmerking voor een gemeentelijke bijdrage in de premie zorgverzekering van € 180,- per kalenderjaar per premiebetalende belanghebbende, mits er geen premieachterstand is en/of belanghebbende meewerkt aan het oplossen van een ontstane premieachterstand.
3. De in het tweede lid genoemde gemeentelijke bijdrage in de premie zorgverzekering wordt verstrekt op aanvraag. Deze aanvraag kan ingediend worden vanaf de eerste dag van februari in het kalenderjaar.

HOOFDSTUK 3 SLOTBEPALINGEN

Artikel 12 Hardheidsclausule

Het college kan in bijzondere gevallen afwijken van de bepalingen in deze beleidsregels, als toepassing daarvan tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.

Artikel 13 Inwerkingtreding en citeertitel

Deze regeling wordt aangehaald als "Beleidsregel bijzondere bijstand Kerkrade 2020" en treedt in werking op 1 januari 2020, onder gelijktijdige intrekking van de "Beleidsregel individuele bijzondere bijstand Kerkrade 2018".

Aldus besloten tijdens de vergadering van het college van burgemeester en wethouders der gemeente Kerkrade.

Het college, De secretaris,

dr. T.P. Dassen-Housen H.J.M. Coumans

Algemene toelichting op de beleidsregel Bijzondere Bijstand

In deze beleidsregel worden beleidsuitgangspunten vastgelegd. Deze hebben betrekking op zowel bijzondere bijstand op basis van artikel 35 Participatiewet, als buitenwettelijk gemeentelijk begunstigend beleid.

Door bijzondere omstandigheden kan zich de situatie voordoen dat in het individuele geval het inkomen van belanghebbende niet volledig toereikend is ter voorziening in bepaalde noodzakelijke kosten. Voor zover de belanghebbende voor dergelijke kosten geen beroep kan doen op een voorliggende voorziening en deze uitgaven naar het oordeel van het college evenmin uit de eigen middelen kunnen worden voldaan, kan daarvoor bijzondere bijstand worden verstrekt. Om recht te hebben op bijzondere bijstand is niet vereist, dat belanghebbende ook recht heeft op algemene bijstand.

Verruiming mogelijkheden individuele bijzondere bijstand

De individuele bijzondere bijstand krijgt een belangrijkere rol als vangnet binnen de sociale zekerheid. Bovendien krijgt de individuele bijzondere bijstand een extra impuls door de beperking van de categoriale bijzondere bijstand. Mensen die eerst op grond van de categoriale regelingen bijzondere bijstand ontvingen, zullen nu een aanvraag indienen voor individuele bijzondere bijstand. Zij zullen dan wel moeten aantonen dat ze kosten gemaakt hebben en dat deze kosten noodzakelijk zijn.

Alleen bij deze vorm van bijzondere bijstand is namelijk maatwerk mogelijk. Bij het beoordelen van een aanvraag om individuele bijzondere bijstand wordt de individuele problematiek van de aanvrager in kaart gebracht. Het gaat er niet enkel om de aanvraag af te handelen, maar ook om de persoonlijke en maatschappelijke situatie te verbeteren. Bij voorkeur door iemand toe te leiden naar werk. Op die manier wordt een toekomstig beroep op (bijzondere) bijstand voorkomen en wordt de bijzondere bijstand uitsluitend ingezet voor mensen die het echt nodig hebben. Maar er kan bijvoorbeeld ook hulp worden geboden bij het aanpassen van het uitgavenpatroon.

Bijzondere bijstand is het sluitstuk van het Nederlandse sociale zekerheidsstelsel. Bijzondere bijstand wordt in individuele gevallen verstrekt: incidenteel of periodiek; om niet of als leenbijstand. Bijzondere bijstand wordt alleen gegeven voor de meest eenvoudige, passende, noodzakelijke voorziening. De hoogte van de bijstand is afhankelijk van de aard van de kosten, eventuele andere vergoedingen en de financiële situatie van de aanvrager. Leenbijstand wordt slechts in specifieke situaties verstrekt.

Het college zal bij de beoordeling van een aanvraag om bijzondere bijstand zich steeds de volgende vier vragen moeten stellen:

1. Doen de kosten zich voor?
 2. Zijn de kosten in het individuele geval noodzakelijk?
 3. Vloeien de kosten voort uit bijzondere individuele omstandigheden?
 4. Kunnen de kosten worden voldaan uit de bijstandsnorm, de individuele inkomenstoeslag, het vermogen en het inkomen voor zover dit meer bedraagt dan de bijstandsnorm?
- Aanvullende criteria die bij de beoordeling van bijzondere bijstand beoordeeld worden zijn:
- a. Was het wel/niet mogelijk om voor de kosten te reserveren ?
 - b. Kunnen de kosten uit oogpunt van solidariteit en armoedebestrijding in redelijkheid (gedeeltelijk) voor rekening van belanghebbende komen ?
 - c. Is er een (voorliggende) voorziening waarop de belanghebbende of het gezin aanspraak kan maken ter bekostiging van de kosten ?
 - d. Is gelet op de individuele maatschappelijke omstandigheden maatwerk aangewezen ?
- Bijzondere bijstand is een individuele verstrekking en is afhankelijk van de individuele bijzondere omstandigheden. Maatwerk kan derhalve bij de beoordeling aan de orde zijn.

1. Bijzondere bijstand is in principe mogelijk als:
 - a. geen sprake is van financiële draagkracht in inkomen en bescheiden vermogen;
 - b. sprake is van noodzakelijke kosten door bijzondere individuele omstandigheden;
 - c. een (wettelijke) voorliggende voorziening ontbreekt;
 - d. In geval van tekortschietend besef van eigen verantwoordelijkheid kan de gevraagde bijstand gedeeltelijk of volledig worden geweigerd.
 - e. maatwerk geboden is in het individuele geval.
 - f. Voordat maatwerk geboden is, is het genoemde in a tot en met d, in beschouwing genomen.
 - g. Bij het vaststellen van het bedrag van de bijzondere noodzakelijke kosten wordt aangesloten bij normbedragen zoals opgenomen in de NIBUD prijzengids.
 - h. De individuele inkomenstoeslag van artikel 36 van de wet, de individuele studietoelage van artikel 36b van de wet worden bij de beoordeling van de bijzondere noodzaak en de hoogte van de bijzondere bijstand buiten beschouwing gelaten.

Deze beleidsregel tracht aan te sluiten bij de huidige visie van de gemeente Kerkrade om toe werken naar een organisatie waarin de verantwoordelijkheden zo laag mogelijk gelegd worden. Met een organisatiecultuur waar de zelfredzaamheid van de medewerkers gestimuleerd wordt. Zelfsturende teams vormt hierbij een herkenbaar begrip. Daartoe beperken deze beleidsregels zich tot de meest noodzakelijke richtsnoeren voor de uitvoering.

De praktische uitvoeringsvraagstukken worden vervat in werkinstructies die door de medewerkers zelf zijn opgesteld met ondersteuning van het team kwaliteit en het team beleid.

Artikelsgewijze toelichting op de beleidsregel Bijzondere Bijstand
(Alleen artikelen waarbij een toelichting noodzakelijk is, zijn opgenomen)

Met inachtneming van deze richtlijnen is, rekening houdend met de bijzondere omstandigheden van de aanvrager, verstrekking van (aanvullende) bijzondere bijstand mogelijk voor de (meer)kosten van onder andere:

- stookkosten, maaltijdvoorziening en kledingslijtage;
- sociale alarmering;
- reiskosten ziekenbezoek en/of bezoek aan kind in een instelling door de gezinsleden;
- logeerkosten in het ziekenhuis / Ronald McDonaldhuis;
- eigen bijdrage thuiszorg (bij samenloop met Wmo vervalt dit punt);
- doorbetaling van vaste lasten als huur, gas, water, elektra bij een tijdelijke opname in een inrichting;
- bewindvoering inclusief intake, maar exclusief administratie- en portokosten;
- kosten rechtsbijstand;
- reiskosten voor een bezoek per maand aan een gedetineerde door partner, ouders, en / of kind(eren);
- begrafeniskosten;
- verf en behang (als onderdeel van een aanvraag inrichtingskosten) voor een in Kerkrade te betrekken woning.

Uit de wet vloeit voort dat deze verstrekkingen in beginsel om niet zijn, tenzij de beleidsregels anderszins bepalen.

De bijzondere bijstand is geen gesloten catalogus, elke denkbare kostensoort kan voorkomen. Derhalve kan de bovenstaande lijst van kostensoorten niet als limitatief gezien worden.

Artikel 2, lid 3

Geen recht op bijzondere bijstand bestaat als er sprake is van een voorliggende voorziening, die gezien haar aard en doelstelling passend en toereikend kan worden geacht.

Zonder een limitatieve opsomming te willen benoemen volgen onderstaand enkele voorbeelden van voorliggende voorzieningen:

- Een tegemoetkoming op grond van de Wtos en studiefinanciering op grond van de WSF 2000.
- Een geldlening bij de Kredietbank Limburg.
- Budgetbeheer bij de Kredietbank Limburg.
- Een krediet bij een commerciële bank voor opleidingskosten kan in voorkomende gevallen als een voorliggende voorziening voor het levensonderhoud worden aangemerkt.
- Een vervoersvoorziening op grond van de Wmo 2015 voor vervoerskosten voor personen die op medische, psychische of psychosociale gronden beperkingen ondervinden bij het zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel.

Voor alle duidelijkheid, de volgende voorbeelden betreffen geen voorliggende voorzieningen:

- Kinderbijslag.
- Particuliere steunfondsen.
- De mogelijkheid tot het indienen van een aanvraag tot vervroeging van de ingangsdatum van het ouderdomspensioen zolang belanghebbende nog niet de pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt.
- De mogelijkheid tot het doen van een verzoek om een voorschot als bedoeld in artikel 22 AOW.
- De AWBZ en de Rsa zijn naar hun aard en doel voor de kosten van bewindvoering - zoals het beheer van een PGB - niet aan te merken als een voorliggende voorziening.

Artikel 2, lid 4

Als betrokkene bijzondere bijstand aanvraagt voor de kosten van rechtsbijstand en bij het opvragen van de gegevens (waaronder het bewijs van betaling) blijkt dat de kosten inmiddels voldaan zijn, bestaat er geen noodzaak meer voor bijzondere bijstand.

Artikel 2, lid 5

In deze bepaling is vastgelegd dat bij periodieke bijzondere bijstand de aanvraag voor een periode van 12 maanden wordt toegekend. Na het verlopen van die twaalf maanden moet door belanghebbende een nieuwe aanvraag ingediend worden. Dit om te voorkomen dat het recht te lang doorloopt terwijl gewijzigde omstandigheden dit recht niet meer langer rechtvaardigen. Echter indien belanghebbende per datum toekenning eveneens een uitkering in het kader van de Participatiewet voor de kosten van levensonderhoud ontvangt, kan de periodieke bijzondere bijstand toegekend worden zonder een einddatum. Indien een omstandigheid wijzigt en deze is van invloed op het recht van de bijzondere bijstand kan deze naar aanleiding van deze wijziging herzien of beëindigd worden.

Indien blijkt dat binnen de periode van 12 maanden geen noodzaak meer bestaat voor (periodieke) bijzondere bijstand, kan het recht op bijzondere bijstand vastgesteld worden voor een kortere periode. Denk hierbij aan omstandigheden zoals overlijden, verhuizing buiten de gemeente of beëindiging bewindvoering, curatele en mentorschap.

Artikel 2, lid 6

In aansluiting op het bepaalde in artikel 2, vijfde lid kan het college een heronderzoek uitvoeren om na te gaan of het recht nog steeds voort bestaat.

Artikel 3, lid 4

Van artikel 3, lid 4 zal met name sprake zijn op het moment dat een klant gelijktijdig een aanvraag bijzondere bijstand als algemene bijstand indient. Wanneer in dit geval bij de toekenning van de algemene bijstand een maatregel wordt opgelegd wegens onverantwoord interen van vermogen, dan zal de aanvraag bijzondere bijstand worden afgewezen als er nog resterend vermogen is. Indien er geen resterend vermogen is, dan zal de bijzondere bijstand worden verstrekt in de vorm van een geldlening.

Artikel 4

Artikel 44 lid 1 Participatiewet verbiedt in beginsel bijstandsverlening tegen een eerdere datum dan de datum waarop belanghebbende zich heeft gemeld voor de aanvraag.

Bij de beantwoording van de vraag of er sprake is van een aanvraag tot bijstandsverlening met terugwerkende kracht, dient het college zich een oordeel te vormen over de vraag wanneer de kosten ontstaan zijn. Het tijdstip waarop de kosten ontstaan zijn wordt niet bepaald door de facturatie-datum (het tijdstip waarop de rekening gepresenteerd wordt) maar door het tijdstip waarop de kosten zijn ontstaan.

Denk hierbij aan:

- Bij kosten voor bewindvoering, mentorschap en curatele, deze ontstaan per datum zoals genoemd in de beschikking;
- Bij intakekosten, deze ontstaan op of na ingangsdatum onderbewindstelling, en
- Bij rechtsbijstand, deze ontstaan per datum afgifte civiele toevoeging.

Om voor eenieder een gelijklopende uiterlijke aanvraagtermijn te benoemen is in dit artikel vastgelegd dat de aanvraag ingediend kan worden tot maximaal 12 maanden nadat de kosten zijn ontstaan. Indien een gefixeerde kalender-datum gehanteerd zou worden leidt dit onherroepelijk tot rechtsongelijkheid. Voor de invulling van deze richtlijn dient het college te bepalen welke omstandigheden het als bijzonder aanmerkt die (bijzondere) bijstandsverlening met terugwerkende kracht rechtvaardigen. Daarbij kan rekening worden gehouden met de doelstellingen van de bijzondere bijstand. Het hanteren van een periode van 12 maanden na het ontstaan van de kosten, waarbinnen een aanvraag toch nog gehonoreerd kan worden, kan dan als redelijk worden aangemerkt, zie onder meer CrvB 20-06-2006, nrs 05/5277 WWB e.a.

Artikel 5

Lid 2 en 3

Door de introductie van de kostendelersnorm ingaande 1 januari 2015 zouden veel mensen die nu recht op bijzondere bijstand hebben dat niet meer hebben, aangezien de kostendelersnorm lager is. Daarom is gezocht naar een systematiek die zoveel mogelijk bestaande rechten respecteert. Dat doen we door bij de vaststelling van de draagkracht géén rekening te houden met de kostendelersnorm, maar uit te gaan van de "reguliere normen" uit artikel 20 t/m 23 van de Participatiewet, met uitzondering van artikel 22a (de kostendelersnorm).

Voor de vaststelling van het inkomen ten behoeve van de berekening van de draagkracht worden de inkomsten gehanteerd over de eerste maand van de desbetreffende draagkrachtperiode. Indien er sprake is van wisselende inkomsten wordt een gemiddelde genomen van de drie maanden voorafgaande aan de ingangsdatum van de vastgestelde draagkrachtperiode.

Het is aan het gemeentelijk beleid of bij de vaststelling van het netto-inkomen rekening wordt gehouden met het recht op vakantietoeslag over dat inkomen en zo ja, op welke wijze de hoogte van de vakantietoeslag wordt bepaald. Echter: ook indien de gemeente ervoor heeft gekozen om bij de berekening van het in aanmerking te nemen inkomen de vakantietoeslag buiten beschouwing te laten, geldt dat het inkomen moet worden afgezet tegen de bijstandsnorm inclusief vakantietoeslag. Daarom is gekozen voor het inkomen inclusief vakantiegeld. Weliswaar is er een formeel onderscheid tussen vakantiegeld uit een uitkering (gemiddeld 5 % op het netto bedrag) en vakantiegeld uit loon (gemiddeld 8 % op het bruto bedrag), indien de netto/bruto berekening tegen elkaar afgewogen wordt is het gemiddelde 5%. Vandaar dat er een standaard percentage van 5 % gehanteerd wordt voor alle gevallen.

Lid 4 en 5

Alle inkomen boven het bedrag als bedoeld in het 2e lid van dit artikel wordt in aanmerking genomen als draagkracht.

De draagkracht is 100% van het in aanmerking te nemen inkomen als genoemd in artikel 31

Participatiewet en geldt in beginsel voor alle kostensoorten, behoudens de collectieve ziektekostenverzekering zoals bedoeld in artikel 11 van deze beleidsregel, aangezien deze laatste een categoriale vorm van bijzondere bijstand behelst.

Lid 6

Bij een belanghebbende ten aanzien van wie een schuldsaneringsregeling op grond van de WSNP is uitgesproken mag het college enkel de draagkracht berekenen over middelen waarover de belanghebbende daadwerkelijk de beschikking heeft (CrvB 01-02-2005, nr. 02/93 NABW). De CrvB neemt hierbij als uitgangspunt dat dit slechts de middelen betreft die op de voet van artikel 295 lid 2 Faillissementswet buiten de boedel worden gelaten. Er dient hierbij tevens rekening gehouden te worden met de maandelijksse boedelafracht. Hiermee wordt gelijk gesteld de MSNP.

Artikel 6

Jongeren van 18 tot en met 20 jaar kunnen in aanmerking komen voor bijzondere bijstand. Voor hun algemeen noodzakelijke bestaanskosten kunnen ze een beroep doen op de algemene bijstand. De Participatiewet kent voor jongeren van 18 t/m 20 jaar aparte (lage) normen welke zijn afgeleid van de niveaus van de Algemene Kinderbijslagwet. Ingeval de noodzakelijke kosten van het bestaan van de jongere hoger zijn dan de toepasselijke bijstandsnorm, is aanvulling mogelijk bij wijze van bijzondere bijstand. Daarbij geldt, dat het recht op bijzondere bijstand voor een jongere van 18 t/m 20 jaar alleen maar bestaat voor zover hij zijn ouders niet kan aanspreken voor deze kosten.

Tot 1 januari 2015 kon het college voor het vaststellen van de hoogte van deze bijzondere bijstand het beste aansluiting zoeken bij de norm voor een 21-jarige. Met de invoering van de kostendelersnorm en door verdiscontering van de 20% toeslag in verband met het niet kunnen delen van kosten in de basisnormen per 1 januari 2015 is het aangewezen om in het beleid hier bewust rekening mee te houden. Derhalve is hier onverkort aangesloten bij de norm van een 21-jarige en ouder, rekening houdend met de toepasselijke kostendelersnorm als deze aan de orde is.

Voorts heeft het college een verhaalsrecht op de onderhoudsplichtige ouders ten aanzien van de kosten van de bijzondere bijstand.

Gelet op de ervaringen uit het verleden, wordt van deze bevoegdheid in beginsel geen gebruik gemaakt.

Artikel 7

Lid 1

Voor de kosten van bewindvoering, curatele en mentorschap geldt conform het bepaald in artikel 4 dat bijzondere bijstand verstrekt kan worden met terugwerkende kracht. Dit in tegenstelling tot de voorgaande beleidsregels bijzondere bijstand. De ingangsdatum is dan de 1e van de maand waarin de kosten ontstaan zijn. Hierdoor ontstaat een realistischer beeld van de daadwerkelijke kosten alsmede een evenredige belasting van de uitvoering.

Artikelen 9 en 10

Eigenaren van woningen hebben geen recht op huurtoeslag. Bij een laag inkomen en hoge woonkosten kunnen zij onder voorwaarden voor de duur van maximaal een jaar in aanmerking komen voor woonkostentoeslag. Bij bepaling van de hoogte hiervan wordt aangesloten bij het systeem van de WHT. Dit betekent automatisch dat de eigenaar van een woning met woonkosten die hoger zijn dan waarin de WHT voorziet, de voorwaarde opgelegd krijgt dat hij een goedkopere (huur)woning zoekt. De periode van maximaal een jaar verlengt het college alleen als er sprake is van zeer bijzondere omstandigheden. Denk daarbij bijvoorbeeld aan situaties waarin de woningmarkt niet stabiel is en de woning daardoor alleen met verlies verkocht kan worden.

Artikel 11

Het college heeft de mogelijkheid categoriale bijstand te verlenen in de vorm van een collectieve aanvullende zorgverzekering in natura of een tegemoetkoming in de kosten van de premie van een dergelijke verzekering. Dat is vastgelegd in artikel 35 lid 3 Participatiewet.

Het categoriaal toekennen van bijzondere bijstand is sinds de invoering van de Participatiewet beperkt tot één kostensoort, namelijk een collectieve aanvullende zorgverzekering of een tegemoetkoming in de kosten van de premie van zo'n verzekering. Deze kostensoort komt in aanmerking voor het verlenen van categoriale bijzondere bijstand omdat de wetgever van mening is dat bij deze vorm van ondersteuning duidelijk is waaraan de bijdrage van het college door de belanghebbende wordt besteed. Er is daardoor geen sprake van ongerichtheid van de ondersteuning (zie TK 2013-2014, 33 801, nr. 3, p. 21).

Tot 1 januari 2015 gold dat geen recht op categoriale bijzondere bijstand bestond voor een inkomen hoger dan 110% van de toepasselijke bijstandsnorm. Deze inkomensgrens is per 1 januari 2015 losgelaten. Het college kan zelf beleid voeren over de inkomensgrens voor recht op categoriale bijzondere bijstand. Zo gaat beleid inhoudende dat uitsluitend inwoners met een inkomen tot 150% van het minimumloon mogen deelnemen aan een collectieve zorgverzekering, waarvan een deel van de premie van de door het college aangeboden collectieve zorgverzekering wordt vergoed, de grenzen van een redelijke beleidsbepaling niet te buiten. Afhankelijk van het gemeentelijk beleid kan een grotere doelgroep worden bereikt, waaronder met name ook werkenden met een laag inkomen en ouderen met een klein pensioen. Het college kan bij het afsluiten van collectieve contracten een korting verkrijgen op aanvullende zorgpremie voor de deelnemers. Door categoriale bijzondere bijstand in de vorm van een collectieve aanvullende verzekering dan wel een tegemoetkoming in de premie van een dergelijke verzekering aan haar burgers te verstrekken, kunnen ook zorgkosten die niet in het basispakket van een zorgverzekering zitten door de zorgverzekeraar worden vergoed.

Bovendien is het eigen risico herverzekerd hetgeen betekent dat het eigen risico € 0,- bedraagt. Hierdoor is een beroep op de individuele bijzondere bijstand niet meer noodzakelijk.

De gemeente Kerkrade biedt een dergelijke collectieve zorgverzekering aan voor haar inwoners, samen met 18 Zuid-Limburgse gemeenten (Beek, Brunssum, Onderbanken, Landgraaf, Heerlen, Nuth, Simpelveld, Voerendaal, Maastricht, Eijsden, Gulpen-Wittem, Margraten, Meerssen, Vaals, Schinnen, Sittard-Geleen, Stein en Valkenburg aan de Geul, biedt aan inwoners met een laag inkomen de mogelijkheid om deel te nemen aan een collectieve ziektekostenverzekering. De collectieve zorgverzekering bestaat uit één integraal pakket van basisverzekering en aanvullende verzekering. Deelnemers hebben hierin geen keuze uit meerdere zorgpakketten.

De mogelijke vergoeding op grond van de collectieve zorgverzekering is leidend. We verstrekken geen bijzondere bijstand als de collectieve ziektekostenverzekeraar een volledige vergoeding voor de kosten kent, zulks ongeacht of mensen al dan niet deelnemen aan de collectieve zorgverzekering of bij een andere zorgverzekeraar verzekerd zijn. Als iemand bijvoorbeeld bij CZ verzekerd is en deze verzekeraar kent een lagere vergoeding, dan wordt voor het verschil in beginsel geen bijzondere bijstand verleend. De collectieve zorgverzekeraar vergoedt niet alles (volledig). In dat geval wijzen we niet zonder meer af. Voor de Participatiewet gelden Zorgverzekeringswet en Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten als voorliggende, toereikende en passende voorziening, in voorkomende situaties kunnen echter de persoonlijk omstandigheden aanleiding zijn de meerkosten te vergoeden.

De gemeentelijke bijdrage in de zorgpremie betreft eveneens categoriale bijzondere bijstand zoals genoemd in artikel 35 van de Participatiewet. Belanghebbenden kunnen op aanvraag gedurende het hele kalenderjaar in aanmerking komen voor een gemeentelijke bijdrage in de premie van de collectieve zorgverzekering van €180 per kalenderjaar. Belanghebbende kan dus in de maand december nog een aanvraag indienen om met terugwerkende kracht de gemeentelijk bijdrage in de zorgpremie te ontvangen. Belanghebbende kan niet in de maand januari een aanvraag indienen over het voorgaande kalenderjaar. Hiervoor geldt de reguliere inkomensgrens voor bijzondere bijstand van 110 % van de toepasselijke bijstandsnorm. Deze inkomensgrens wordt vastgesteld over de inkomsten van de maand januari van het betreffende kalenderjaar.